Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Torstai 13.10.2016 klo 12.15—14.00

Läsnä
puheenjohtaja Tarja Filatov sd
varapuheenjohtaja Heli Järvinen vihr (3, 5 ja 6 osittain)
jäsen Pertti Hakanen kesk (1—5) (6 osittain)
jäsen Teuvo Hakkarainen ps (1—4) (5 osittain)
jäsen Hannakaisa Heikkinen kesk (1—5) (6 osittain)
jäsen Reijo Hongisto ps (1—4) (5 osittain)
jäsen Niilo Keränen kesk (1—3) (4 osittain)
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok
jäsen Leena Meri ps (1—5) (6 osittain)
jäsen Merja Mäkisalo-Ropponen sd (1—5) (6 osittain)
Ilmari Nurminen sd (4 ja 5) (3 ja 6 osittain)
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Eero Suutari kok
jäsen Martti Talja kesk
jäsen Juhana Vartiainen kok (1—5) (6 osittain)
varajäsen Antero Laukkanen kd (1—4) (5 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen
valiokuntaneuvos Marja Lahtinen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 113/2016 vp
Valiokunnan lausunto TyVL 7/2016 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos 13.10.2016, liite A 3

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valmis
5.1

Valiokunta jatkoi asian yksityiskohtaista käsittelyä.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Kappaleen 9 kohdalla ed. Vartiainen ehdotti ed. Taljan kannattamana, että kappaleen ensimmäinen ja toinen virke muutetaan kuulumaan näin: "Ansioturvan heikennysten odotetaan ohjaavan työttömiä etsimään töitä aikaisempaa aktiivisemmin sekä sopeuttamaan palkkatoivomuksiaan, ja sama vaikutus voi näkyä myös ammattiliittojen maltillisempina palkkavaateina. Nämä vaikutukset voivat puolestaan rohkaista työnantajia luomaan entistä enemmän työtilaisuuksia." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 6—10, 1 tyhjä, ehdotus hyväksyttiin.

Kappaleen 12 kohdalla ed. Hongisto ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Työttömyysturvan keston lyhentäminen on yksi tapa parantaa työnteon taloudellista kannustavuutta, mutta niiden tapauksessa, jotka eivät työllisty, se voi myös lisätä köyhyyttä ja pienituloisuutta ansiosidonnaisen päivärahan maksun päättymisen jälkeen. Tämä puolestaan voi lisätä erilaisten tulonsiirtojen ja toimeentulotuen käyttöä, mikä pienentää uudistuksella tavoiteltavaa julkistalouden säästöä, vaikkakin työttömyyden alenemisen kautta voi tulla ajan mittaan myös lisäsäästöjä." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 6—10, 1 tyhjä, ehdotus hyväksyttiin.

Kappale 15 hyväksyttiin sellaisenaan.

Ed. Vartiainen ehdotti ed. Taljan kannattamana, että lausunnon loppuun lisätään näin kuuluva uusi kappale: "Työnteon taloudellinen houkuttelevuus ei ole uudistusten jälkeenkään riittävällä tasolla ja merkittävä osa työttömyysongelmastamme on luonteeltaan rakenteellista. Valiokunta korostaa tarvetta uudistaa työttömyysturvajärjestelmää kokonaisuudessaan esimerkiksi parlamentaarisen komiteatyön keinoin, niin että hyödynnetään parasta tutkijaosaamista ja sovitetaan työttömyysturva muihin kannustinloukkuja koskeviin uudistuspyrkimyksiin kuten alustavan keskustelun kohteena olevaan perustuloon." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 1—15, 1 tyhjä, ehdotus hyväksyttiin.

Ed. Rehn-Kivi ehdotti, että uuden kappaleen loppuun lisätään näin kuuluva teksti: "Aktiiviset työllistymistoimenpiteet tulisi tehdä työvoimatoimistoissa heti työttömyys- tai lomautusjakson alussa. Samalla työnhakijoita tulisi valtion toimesta kannustaa omaan aktiivisuuteen. Näin ollen ansiosidonnaista työttömyysturvaa tulisi kehittää kannustavampaan suuntaan nostamalla päivärahan määrää ja samalla lyhentämällä tuen enimmäisaikaa. Tanskassa kokemukset tällaisesta mallista ovat hyvät. Suomessa tehdyt tutkimukset osoittavat, että suurin osa uudelleentyöllistyneistä saavat työpaikan päivärahan ansainta-ajan alussa tai lopussa. Uskomme, että esitetty malli kannustaisi ihmisiä palaamaan työelämään nopeammin. " Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Mäkisalo-Ropponen ehdotti ed. Nurmisen kannattamana, että uuden kappaleen toiseen virkkeeseen lisätään sana "kolmikantaisesti". Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 10—4, kolme tyhjää, ehdotus hylättiin.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Edustajat Nurminen, Mäkisalo-Ropponen, Filatov, Kontula ja Järvinen sekä edustaja Rehn-Kivi ja edustaja Laukkanen varasivat tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että eriävät mielipiteet on jätettävä sihteerille 13.10.2016 viimeistään klo 15.00.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: edustajat Nurminen, Mäkisalo-Ropponen, Filatov, Kontula ja Järvinen sekä edustaja Rehn-Kivi ja edustaja Laukkanen, liitteet B—D 4.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle pakollista työtä koskevaan sopimukseen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 69/2016 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 5/2016 vp
Eduskunnan vastaus EV 124/2016 vp
Valiokunnan mietintöluonnos 13.10.2016, liite A 4

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Mäkisalo-Ropposen kannattamana, että kappaleen 13 teksti muutetaan kuulumaan näin: "Valiokunta edellyttää, että ennen pakollista työtä koskevan sopimukseen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisen loppuunsaattamista varmistetaan, että pöytäkirjan 3 artiklan edellytykset täyttyvät kansallisessa lainsäädännössä. Kaikkien pakollisen työn uhrien suojan varmistamiseksi nykyinen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä tulee laajentaa koskemaan myös ihmiskaupan kaltaisten hyväksikäyttörikosten uhreja." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 9—6 mietintöluonnos hyväksyttiin.

Mietinnön ponnen kohdalla ed. Nurminen ehdotti ed. Mäkisalo-Ropposen kannattamana näin kuuluvaa lausumaa: "Eduskunta edellyttää, että ennen pakollista työtä koskevaan sopimukseen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisen loppuunsaattamista varmistetaan, että pöytäkirjan 3 artiklan edellytykset täyttyvät kansallisessa lainsäädännössä." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 9—6 mietintöluonnos hyväksyttiin.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Edustajat Filatov, Mäkisalo-Ropponen, Nurminen ja Kontula varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Merkittiin, että vastalause jätettiin kokouksen aikana.

Mietintöön jätettiin vastalause: edustajat Filatov, Mäkisalo-Ropponen, Nurminen ja Kontula, liite B 4.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017

Hallituksen esitys HE 134/2016 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 105/2016 vp
Asiantuntijalausunto Paanetoja, liite A 6
Asiantuntijalausunto TEM, Mähönen, liite B 6
Asiantuntijalausunto YTL Hämäläinen, liite D 6
Asiantuntijalausunto KTT Aho, liite C 6

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- oikeustieteen tohtori Jaana Paanetoja, liite
- erityisasiantuntija Erno Mähönen, työ- ja elinkeinoministeriö, liite
- yhteiskuntatieteiden lisensiaatti Simo Aho, liite
- kauppatieteiden tohtori Kari Hämäläinen, liite

Estyneinä poissa olivat:
- sosiaalipolitiikan professori Jouko Nätti
- professori Roope Uusitalo

7. Muut asiat

-

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 14.10.2016 klo 11.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen